

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2021

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Schadevergoedingsrecht	4
Omgevingsrecht	7
Wabo	7
8.40- en 8.42-AMvB's	10
Planschade	10
Waterwet	11
Ziekte en arbeidsongeschiktheid	11
Volksverzekeringen	12
Bestuursrecht overig	14
AVG	14
Rijkswet op het Nederlanderschap	14
Tijdelijke regeling maatregelen covid-19	17
Wegenverkeerswet	18
Wet openbaarheid van bestuur	20
Wet openbare manifestaties	21
Vreemdelingenrecht	21
Richtlijnen en verordeningen	21
Toezicht en vrijheidsontneming	23
Vreemdelingenbewaring	24

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2021, 382

MK ABRS, 04-05-2021 (publ. 05-05-2021), 202003081/1/R3

college van burgemeester en wethouders van Hoogeveen.

Awb 1:2 lid 1, 8:1, 8:69a

Verdrag van Aarhus (hierna: het verdrag) 9 lid 2 en 3

ONTVANKELIJKHEID. VOORBEREIDINGSPROCEDURE. WABO. Arrest EU-Hof van Justitie “Varkens in Nood”. Aan degene die bij een besluit geen belanghebbende is in de zin van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, maar die tegen het ontwerpbesluit op basis van de hem in het nationale omgevingsrecht gegeven mogelijkheid wel een zienswijze heeft ingediend, zal in beroep niet worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is. Dit geldt ook voor de niet-belanghebbende die verschoonbaar geen of te laat zienswijze heeft ingebracht. Uit het arrest volgt niet eenduidig dat de beroepsgronden die naar voren gebracht kunnen worden bij de rechter slechts de procedurele aspecten van de inspraakprocedure mogen betreffen. Daarbij is een onderscheid tussen beroepsgronden over inspraakrechten en in het verlengde daarvan liggende materiële gronden niet altijd eenvoudig te maken.

Te voorzien is dat de beroepsgronden van degene die aldus als niet-belanghebbende toegang tot de bestuursrechter verkrijgt, vaak vanwege het in artikel 8:69a van de Awb neergelegde relativiteitsvereiste niet tot vernietiging van het bestreden besluit zullen kunnen leiden.

Besluit waarbij het college een omgevingsvergunning heeft verleend voor het realiseren van een zonnepark. [...]

4. [appellant sub 1] en anderen betogen dat de rechtbank ten onrechte het beroep van diegenen die op meer dan 1.000 m afstand van het projectgebied wonen of hun bedrijf hebben niet-ontvankelijk heeft verklaard. [...]

4.3. De Afdeling ziet aanleiding de ontvankelijkheid primair te bezien tegen de achtergrond van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: het Hof) van 14 januari 2021, Stichting Varkens in Nood, [ECLI:EU:C:2021:7](#).

4.4. In dat arrest heeft het Hof onder meer voor recht verklaard dat: artikel 9, tweede lid, van het Verdrag van Aarhus (hierna: het verdrag) aldus moet worden uitgelegd dat het zich er niet tegen verzet dat de leden van het in artikel 2, punt 4, van dit verdrag bedoelde "publiek" als zodanig geen toegang tot de rechter hebben om op te komen tegen een besluit dat binnen de werkingssfeer van artikel 6 van dat verdrag valt. Daarentegen verzet artikel 9, derde lid, van dat verdrag zich er wel tegen dat deze personen geen toegang tot de rechter kunnen hebben om zich te beroepen op ruimere rechten op inspraak in het besluitvormingsproces die alleen door het nationale milieurecht van een lidstaat worden verleend.

4.5. De Afdeling begrijpt het oordeel van het Hof in het arrest, in het bijzonder de punten 47 tot en met 52, zo dat wanneer het nationale milieurecht ruimere rechten op inspraak in het besluitvormingsproces verleent dan aan 'het betrokken publiek' en aan een ieder het recht geeft zienswijzen over een ontwerpbesluit naar voren te brengen, artikel 9, derde lid, van het verdrag zich ertegen verzet dat leden van het publiek die een zienswijze hebben ingediend de toegang tot de rechter wordt onthouden.

4.6. Anders dan is bepaald in artikel 8:1 van de Awb leidt het arrest van het Hof ertoe, dat een niet-belanghebbende die op grond van een wettelijke bepaling op het terrein van het milieurecht een zienswijze naar voren heeft gebracht over een ontwerpbesluit, gelet op artikel 9, derde lid, van het

verdrag niet kan worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, als hij vervolgens tegen het besluit beroep instelt. Dit behoeft aanpassing door de wetgever.

4.7. Zolang zo'n wijziging van de wet er niet is, ligt het op de weg van de bestuursrechter die de bevoegde rechter is om over deze besluiten te oordelen te voorzien in een oplossing. Aan degene die bij een besluit geen belanghebbende is in de zin van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, maar die tegen het ontwerpbesluit op basis van de hem in het nationale omgevingsrecht gegeven mogelijkheid wel een zienswijze heeft ingediend, zal in beroep niet worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is. Ook de niet-belanghebbende die verschoonbaar geen of te laat zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit zal niet worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is. De Afdeling wijst er in dit verband op dat in het nationale omgevingsrecht een uitbreiding van inspraakrechten in ieder geval is opgenomen in de artikelen 3.8, eerste lid, aanhef en onder d, 3.31, derde lid, aanhef en onder d, 3.33, vierde lid, en 3.35, vierde lid, van de Wet ruimtelijke ordening, artikel 3.12, vijfde lid, van de Wabo, artikel 10c, aanhef en onder c, van de Ontgrondingenwet, artikel 11, eerste lid, van de Tracéwet, artikelen 5.6, tweede lid, en 5.9, aanhef en onder c, van de Waterwet, de artikelen 8.48, 8a.48, derde lid, 8a.60 en 10.39, derde lid, van de Wet luchtvaart en de artikelen 31d, tweede lid, 34, zesde lid en 52d, zevende lid, van de Mijnbouwwet.

4.8. Het Hof heeft in de punten 51 en 52 van het arrest overwogen dat de leden van het publiek toegang tot de rechter moeten kunnen krijgen om zich te beroepen op door het nationale omgevingsrecht van een lidstaat verleende ruimere rechten op inspraak in het besluitvormingsproces. Daaruit volgt echter niet eenduidig dat de beroepsgronden die naar voren gebracht kunnen worden bij de rechter slechts de procedurele aspecten van de inspraakprocedure mogen betreffen. Naar het oordeel van de Afdeling strookt zo'n enge uitleg niet met de achtergrond van het oordeel van het Hof op dit punt, namelijk de bevordering van de nuttige werking van de inspraakrechten. Daarbij is voor de Afdeling ook van belang dat een onderscheid tussen beroepsgronden over inspraakrechten en in het verlengde daarvan liggende materiële gronden niet altijd eenvoudig is te maken, zodat deze uitleg mede de rechtspraktijk dient.

4.9. Ter voorlichting van de rechtspraktijk voegt de Afdeling hieraan toe dat te voorzien is dat de beroepsgronden van degene die aldus als niet-belanghebbende toegang tot de bestuursrechter verkrijgt, vaak vanwege het in artikel 8:69a van de Awb neergelegde relativiteitsvereiste niet tot vernietiging van het bestreden besluit zullen kunnen leiden.

4.10. Alle eisers in beroep hebben een zienswijze ingediend tegen het ontwerpbesluit. Omdat ingevolge artikel 3.12, vijfde lid, van de Wabo een ieder de mogelijkheid heeft een zienswijze naar voren te brengen over een ontwerpbesluit, valt het door eisers ingestelde beroep onder artikel 9, derde lid, van het verdrag. Het beroep van eisers was alleen al om deze reden ontvankelijk. De rechtbank heeft het beroep met de nrs. 19/4391, 19/4401, 19/4412, 19/4413, 19/4414 en 19/4418 daarom ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard. Het betoog van [appellant sub 1] en anderen in hoger beroep slaagt in zoverre. Het betoog van Powerfield in haar incidenteel hogerberoepschrift dat de rechtbank ten onrechte niet alle eisers niet-ontvankelijk heeft verklaard, slaagt dus niet. [...]

[ECLI:NL:RVS:2021:953](#)

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) ("Niet-belanghebbende kan soms toch bij bestuursrechter in beroep tegen omgevingsbesluit") uitgebracht.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Wabo" (JnB 2021, 386).

JnB 2021, 383

Rechtbank Amsterdam, 18-02-2021 (publ. 29-04-2021), AMS 20/4542

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank, verweerder.

Awb 1:2 lid 1

BELANGHEBBENDE. Door i.c. met het primaire besluit de AOW-uitkering van haar ouders niet met terugwerkende kracht te herzien, is eiseres als erfgenaam van haar ouders in haar eigen vermogenspositie geraakt. Het belang van eiseres is daarom rechtstreeks betrokken bij het primaire besluit. Het standpunt van verweerder dat het geld bij een herziening niet meer ten goede kan komen aan de AOW-gerechtigden zelf, maakt dit niet anders. Het komt vaker voor dat procedures worden gevoerd door erfgenamen vanwege een financieel belang.

[ECLI:NL:RBAMS:2021:1322](https://www.ecli.nl/nl/RBAMS:2021:1322)

JnB 2021, 384

CRvB, 20-04-2021 (publ. 04-05-2021), 195087 20/1172 PW

college van burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn.

Awb 6:7

BEZWAARTERMIJN. I.c. is niet in geschil dat het bezwaar buiten de bezwaartermijn is ingediend. De omstandigheid dat in het besluit geen rechtsmiddelenclausule is opgenomen doet daar niet aan af. Het ontbreken van een rechtsmiddelenclausule kan aan bod komen bij de beoordeling of het niet tijdig indienen van het bezwaar verschoonbaar is. Feiten en omstandigheden die maken dat appellant niet in verzuim is geweest, zijn niet gebleken. Hierbij is van belang dat gemachtigde een eigen juridisch adviesbureau heeft en in procedures optreedt als professioneel juridisch rechtsbijstandverlener. Van hem mag daarom verwacht worden dat hij kennis heeft van wat als een besluit aangemerkt kan worden en wat de termijn is voor het indienen van een bezwaarschrift.

[ECLI:NL:CRVB:2021:945](https://www.ecli.nl/nl/CRVB:2021:945)

[Naar inhoudsopgave](#)

Schadevergoedingsrecht

JnB 2021, 385

MK ABRS, 28-04-2021, 201802310/1/A2

college van burgemeester en wethouders van Hendrik-Ido-Ambacht.

Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten (hierna: de Wns) IV lid 1

Wet milieubeheer 20.1

Burgerlijk Wetboek 2:23c lid 2, 3:310 lid 1, 3:317 lid 1

SCHADEVERGOEDING. Afwijzing verzoek om schadevergoeding. I.c. was de rechtbank niet bevoegd van het beroep tegen de beslissing op bezwaar kennis te nemen omdat de als schadeoorzaak aangewezen onrechtmatige besluiten dateren van vóór de inwerkingtreding van de Wns op 1 juli 2013.

VERJARING. De aanspraak op schadevergoeding was ten tijde van het indienen van het verzoek verjaard. De verjaring is niet op grond van de dagvaarding gestuit, nu niet aan de eis van artikel 3:316, tweede lid, BW is voldaan dat binnen een half jaar na de beëindiging van de

met die dagvaarding begonnen procedure een nieuwe procedure is begonnen. De brief van 30 juni 2000 kan niet als stuitingshandeling worden aangemerkt omdat deze niet voldoet aan de daaraan in art. 3:317, eerste lid, van het BW gestelde eisen. Verwijzing naar de arresten van de HR van 26 januari 2018, [ECLI:NL:HR:2018:111](#), en 18 september 2015, [ECLI:NL:HR:2015:2741](#). Ook het beroep dat in dit verband wordt gedaan op de vaststellingsovereenkomst uit 2001 treft geen doel.

Besluit waarbij het college een verzoek om schadevergoeding heeft afgewezen. [...]

Onbevoegdheid van de rechtbank

15. De Afdeling oordeelt ambtshalve dat de rechtbank niet bevoegd was van het beroep van T.S. Agro e.a. tegen het besluit van 29 september 2016 kennis te nemen. Daartoe is het volgende van belang.

16. Op 1 juli 2013 is de Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten (hierna: de Wns) van 31 januari 2013 in werking getreden, wat betreft schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten. In artikel IV, eerste lid, van de Wns is bepaald dat op schade, veroorzaakt door een besluit dat werd bekendgemaakt of een handeling die werd verricht voor het tijdstip waarop deze wet voor dat besluit of die handeling in werking is getreden, het recht van toepassing blijft zoals dat gold voor dat tijdstip.

17. De door T.S. Agro e.a. als schadeoorzaak aangewezen onrechtmatige besluiten van 9 november 1993 en 6 september 1994 dateren van vóór 1 juli 2013.

18. Op grond van vaste rechtspraak is de bestuursrechter bevoegd kennis te nemen van een beroep tegen een besluit op een verzoek om schadevergoeding, indien de bestuursrechter ook bevoegd is kennis te nemen van een beroep tegen het besluit, genomen ter uitoefening van de publiekrechtelijke bevoegdheid die de schade zou hebben veroorzaakt. (Zie de uitspraak van de Afdeling van 6 mei 1997, [ECLI:NL:RVS:1997:AA6762](#))

19. De besluiten van 9 november 1993 en 6 september 1994 zijn genomen op grond van de Wet milieubeheer. Hiertegen kon op grond van artikel 20.1 van de Wet milieubeheer alleen in eerste en enige aanleg bij de Afdeling beroep worden ingesteld. Hieruit volgt dat de rechtbank niet bevoegd was kennis te nemen van het tegen het besluit van 29 september 2016 ingestelde beroep en dit had moeten doorzenden naar de Afdeling.

20. Gelet hierop is het hoger beroep gegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden vernietigd. Doende hetgeen de rechtbank had behoren te doen, zal de Afdeling de rechtbank alsnog onbevoegd verklaren van het beroep kennis te nemen. Voorts zal zij zelf in eerste en enige aanleg oordelen over het beroep tegen het besluit van 29 september 2016. [...]

33. Het college heeft zich in het besluit van 23 september 2015 en in het besluit van 29 september 2016, onder verwijzing naar het advies van de commissie, op het standpunt gesteld dat de aanspraak op schadevergoeding ten tijde van het indienen van het verzoek op 26 juni 2015 was verjaard en dat het verzoek ook op die grond moet worden afgewezen. T.S. Agro heeft hiertegen ook gronden aangevoerd en de verjaring van de aanspraak op schadevergoeding is tijdens de zitting van de Afdeling besproken. [...]

35. Voor het aanvangen van de verjaringstermijn op grond van artikel 3:310, eerste lid, BW is vereist dat een benadeelde bekend is met de feiten en omstandigheden die betrekking hebben op de schade en de daarvoor aansprakelijke persoon. De benadeelde moet daadwerkelijk in staat zijn om ook een rechtsvordering ter zake in te stellen. Daarvoor dient hij voldoende zekerheid te hebben dat hij de betrokken schade lijdt of zal lijden (zie onder meer het arrest van de Hoge Raad van 31 maart 2017, [ECLI:NL:HR:2017:552](#) en de uitspraak van de Afdeling van 22 augustus 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:2764](#)).

36. In de uitspraken van de Afdeling van 30 juni 1995 zijn de gestelde schadeveroorzakende besluiten vernietigd en is de onrechtmatigheid van deze besluiten van het college komen vast te staan. In deze uitspraken zijn de gevraagde vergunningen bovendien alsnog geweigerd. T.S. Agro e.a. (1,2, 6 en 7) werden toen bekend met het aansprakelijke bestuursorgaan en met de schade die zou optreden, omdat zij niet langer de golfbaan konden exploiteren. De termijn vangt volgens artikel 3:310, eerste lid, van het BW aan op de dag nadat de benadeelde de vereiste bekendheid heeft. Ten tijde van het indienen van het verzoek op 26 juni 2015 was de termijn van vijf jaar als bedoeld in het BW verstreken. De termijn waarbinnen zij een verzoek om schadevergoeding konden indienen, verstreek immers op 30 juni 2000.

37. Verjaring kan worden voorkomen indien de schuldeiser de verjaring stuit. Er begint dan een nieuwe verjaringstermijn te lopen. Anders dan T.S. Agro e.a. hebben betoogd, is de Afdeling van oordeel dat de dagvaarding waarmee appellanten 1,2,6 en 7 destijds de verjaring hebben gestuit haar stuitende werking heeft verloren, en dat appellanten overigens de verjaring niet tijdig hebben gestuit. Hierbij is het volgende van belang.

38. Voor zover T.S. Agro e.a. zich beroepen op de dagvaarding van 23 december 1999, waarin zij vergoeding van schade als gevolg van de vernietigde besluiten hebben gevorderd, treft dit geen doel. T.S. Agro e.a. hebben na de totstandkoming van de vaststellingsovereenkomst in 2001 de civiele procedure beëindigd. De verjaring is niet op grond van de dagvaarding uit 1999 gestuit, nu niet aan de eis van artikel 3:316, tweede lid, BW is voldaan dat binnen een half jaar na de beëindiging van de met die dagvaarding begonnen procedure een nieuwe procedure is begonnen. Voor zover T.S. Agro e.a. zich beroepen op de dagvaarding van 2007, geldt dat deze niet op de in deze procedure ter discussie staande aanspraak ziet en ook niet binnen genoemde termijn is uitgebracht.

39. T.S. Agro e.a. beroepen zich verder op de stuitende werking van brieven van 26 juni 1995, 13 september 1995, 30 juni 2000, 28 februari 2006, 20 juni 2006, 23 december 2009, 16 juli 2011 en 23 augustus 2011. Of de twee eerstgenoemde brieven stuitende werking hebben gehad, kan in het midden blijven, nu de verjaring in elk geval na de laatste daarvan niet tijdig is gestuit.

40. Voor een stuiting door middel van een brief is een schriftelijke mededeling nodig. Deze brief moet een voldoende duidelijke waarschuwing aan de schuldenaar bevatten. De schuldenaar kan dan, ook na het verstrijken van de verjaringstermijn, er rekening mee houden dat hij de beschikking houdt over zijn gegevens en bewijsmateriaal. Hij kan zich dan tegen een mogelijkerwijs alsnog door de schuldeiser ingestelde vordering behoorlijk verweren. Bij de beoordeling of de mededeling aan de in art. 3:317, eerste lid, van het BW gestelde eisen voldoet, dient niet alleen te worden gelet op de formulering daarvan, maar ook op de context waarin de mededeling wordt gedaan en op de overige omstandigheden van het geval. Uit de arresten van de Hoge Raad van 26 januari 2018, [ECLI:NL:HR:2018:111](#), r.o. 3.4.1 en van 18 september 2015, [ECLI:NL:HR:2015:2741](#), r.o. 3.3 t/m 3.4.2, volgt dat het daarbij gaat om een materiële beoordeling van deze criteria. De stuitingsbrief behoeft geen formele waarschuwing te bevatten, maar moet wel voldoende duidelijk maken dat eventueel een claim gaat volgen.

41. Anders dan T.S. Agro e.a. stellen, kan de brief van 30 juni 2000 niet als stuitingshandeling worden aangemerkt. Ook in het geval zou komen vast te staan dat deze brief het college voor het einde van de verjaringstermijn heeft bereikt, zoals voor stuiting van de verjaring is vereist (zie HR 17 juli 2020, [ECLI:NL:HR:2020:1315](#), r.o. 3.3.2), kan dit T.S. Agro e.a. niet baten. De brief voldoet, gelet op zijn inhoud, niet aan de hiervoor genoemde criteria. Ook de brieven uit 2006 en 2009 die T.S. Agro e.a. noemen, voldoen niet aan die criteria. T.S. Agro e.a. hebben niet onderbouwd dat het college de brieven desalniettemin in de gegeven context als een voldoende duidelijke waarschuwing in de hiervoor genoemde zin had moeten opvatten.

42. Ook het beroep dat T.S. Agro e.a. in dit verband doen op de vaststellingsovereenkomst uit 2001 treft geen doel. Indien de aanspraak in de overeenkomst is geregeld, zoals het college ter zitting heeft aangevoerd, kan deze niet meer geldend worden gemaakt. Indien de aanspraak niet in de overeenkomst is geregeld, zoals T.S. Agro e.a. aanvoeren, dan hadden zij de verjaring daarvan tijdig moeten stuiten. T.S. Agro e.a. hebben naar het oordeel van de Afdeling onvoldoende onderbouwd dat het feit dat zij dit laatste hebben nagelaten, zou moeten worden toegerekend aan het college en dat het college daarom, op grond van de eisen van redelijkheid en billijkheid of enig ander rechtsbeginsel, de verjaring van de aanspraak niet aan zijn besluit ten grondslag heeft kunnen leggen.

43. Het betoog van T.S. Agro e.a., onder verwijzing naar artikel 2:23c, tweede lid, BW, dat geen sprake is van verjaring omdat de verjaring niet loopt in het tijdvak dat de rechtspersoon is opgehouden te bestaan en de rechtspersonen 2 t/m 7 vanaf 2000 niet hebben bestaan blijktens de inschrijvingen van dat feit in de periode 2000-2008, treft geen doel. Onder 25-26 is overwogen dat een ontbonden rechtspersoon blijft bestaan, voor zover dit voor de vereffening van zijn vermogen nodig is. Een rechtspersoon houdt eerst op te bestaan indien er geen (bekende) baten zijn. Artikel 2:23c, tweede lid, BW ziet op het geval dat dit is vastgesteld en naderhand alsnog blijkt van het bestaan van een bate. Dat geval doet zich hier niet voor, nu het standpunt van T.S. Agro e.a. erop neer komt dat hun aanspraak steeds heeft bestaan en dit steeds door hen is onderkend.

44. De slotsom is dat de aanspraak op schadevergoeding ten tijde van het indienen van het verzoek was verjaard. Dit betekent dat het bezwaar van T.S. Agro e.a. tegen de afwijzing van het verzoek om schadevergoeding ongegrond is. De Afdeling zal zelf het bezwaar tegen het besluit van 23 september 2015 ongegrond verklaren. Het college hoeft geen nieuw besluit te nemen. [...]

[ECLI:NL:RVS:2021:905](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

JnB 2021, 386

MK ABRS, 04-05-2021 (publ. 05-05-2021), 202003081/1/R3

college van burgemeester en wethouders van Hoogeveen.

Awb 1:2 lid 1, 8:1, 8:69a

Verdrag van Aarhus (hierna: het verdrag) 9 lid 2 en 3

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

WABO. ONTVANKELIJKHEID. VOORBEREIDINGSPROCEDURE. Arrest EU-Hof van Justitie “Varkens in Nood”. Aan degene die bij een besluit geen belanghebbende is in de zin van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, maar die tegen het ontwerpbesluit op basis van de hem in het nationale omgevingsrecht gegeven mogelijkheid wel een zienswijze heeft ingediend, zal in beroep niet worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is. Dit geldt ook voor de niet-belanghebbende die verschoonbaar geen of te laat zienswijze heeft ingebracht. Uit het arrest volgt niet eenduidig dat de beroepsgronden die naar voren gebracht kunnen worden bij de rechter slechts de procedurele aspecten van de inspraakprocedure mogen

betreffen. Daarbij is een onderscheid tussen beroepsgronden over inspraakrechten en in het verlengde daarvan liggende materiële gronden niet altijd eenvoudig te maken.

Te voorzien is dat de beroepsgronden van degene die aldus als niet-belanghebbende toegang tot de bestuursrechter verkrijgt, vaak vanwege het in artikel 8:69a van de Awb neergelegde relativiteitsvereiste niet tot vernietiging van het bestreden besluit zullen kunnen leiden.

Besluit waarbij het college een omgevingsvergunning heeft verleend voor het realiseren van een zonnepark. [...]

4. [appellant sub 1] en anderen betogen dat de rechtbank ten onrechte het beroep van diegenen die op meer dan 1.000 m afstand van het projectgebied wonen of hun bedrijf hebben niet-ontvankelijk heeft verklaard. [...]

4.3. De Afdeling ziet aanleiding de ontvankelijkheid primair te bezien tegen de achtergrond van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: het Hof) van 14 januari 2021, Stichting Varkens in Nood, [ECLI:EU:C:2021:7](#).

4.4. In dat arrest heeft het Hof onder meer voor recht verklaard dat:

artikel 9, tweede lid, van het Verdrag van Aarhus (hierna: het verdrag) aldus moet worden uitgelegd dat het zich er niet tegen verzet dat de leden van het in artikel 2, punt 4, van dit verdrag bedoelde "publiek" als zodanig geen toegang tot de rechter hebben om op te komen tegen een besluit dat binnen de werkingssfeer van artikel 6 van dat verdrag valt. Daarentegen verzet artikel 9, derde lid, van dat verdrag zich er wel tegen dat deze personen geen toegang tot de rechter kunnen hebben om zich te beroepen op ruimere rechten op inspraak in het besluitvormingsproces die alleen door het nationale milieurecht van een lidstaat worden verleend.

4.5. De Afdeling begrijpt het oordeel van het Hof in het arrest, in het bijzonder de punten 47 tot en met 52, zo dat wanneer het nationale milieurecht ruimere rechten op inspraak in het besluitvormingsproces verleent dan aan 'het betrokken publiek' en aan een ieder het recht geeft zienswijzen over een ontwerpbesluit naar voren te brengen, artikel 9, derde lid, van het verdrag zich ertegen verzet dat leden van het publiek die een zienswijze hebben ingediend de toegang tot de rechter wordt onthouden.

4.6. Anders dan is bepaald in artikel 8:1 van de Awb leidt het arrest van het Hof ertoe, dat een niet-belanghebbende die op grond van een wettelijke bepaling op het terrein van het milieurecht een zienswijze naar voren heeft gebracht over een ontwerpbesluit, gelet op artikel 9, derde lid, van het verdrag niet kan worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, als hij vervolgens tegen het besluit beroep instelt. Dit behoeft aanpassing door de wetgever.

4.7. Zolang zo'n wijziging van de wet er niet is, ligt het op de weg van de bestuursrechter die de bevoegde rechter is om over deze besluiten te oordelen te voorzien in een oplossing. Aan degene die bij een besluit geen belanghebbende is in de zin van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, maar die tegen het ontwerpbesluit op basis van de hem in het nationale omgevingsrecht gegeven mogelijkheid wel een zienswijze heeft ingediend, zal in beroep niet worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is. Ook de niet-belanghebbende die verschoonbaar geen of te laat zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit zal niet worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is. De Afdeling wijst er in dit verband op dat in het nationale omgevingsrecht een uitbreiding van inspraakrechten in ieder geval is opgenomen in de artikelen 3.8, eerste lid, aanhef en onder d, 3.31, derde lid, aanhef en onder d, 3.33, vierde lid, en 3.35, vierde lid, van de Wet ruimtelijke ordening, artikel 3.12, vijfde lid, van de Wabo, artikel 10c, aanhef en onder c, van de Ontgrondingenwet, artikel 11, eerste lid, van de Tracéwet, artikelen 5.6, tweede lid, en 5.9, aanhef en onder c, van de Waterwet, de artikelen 8.48, 8a.48, derde lid, 8a.60 en 10.39, derde lid, van de Wet luchtvaart en de artikelen 31d, tweede lid, 34, zesde lid en 52d, zevende lid, van de Mijnbouwwet.

4.8. Het Hof heeft in de punten 51 en 52 van het arrest overwogen dat de leden van het publiek toegang tot de rechter moeten kunnen krijgen om zich te beroepen op door het nationale omgevingsrecht van een lidstaat verleende ruimere rechten op inspraak in het besluitvormingsproces. Daaruit volgt echter niet eenduidig dat de beroepsgronden die naar voren gebracht kunnen worden bij de rechter slechts de procedurele aspecten van de inspraakprocedure mogen betreffen. Naar het oordeel van de Afdeling strookt zo'n enge uitleg niet met de achtergrond van het oordeel van het Hof op dit punt, namelijk de bevordering van de nuttige werking van de inspraakrechten. Daarbij is voor de Afdeling ook van belang dat een onderscheid tussen beroepsgronden over inspraakrechten en in het verlengde daarvan liggende materiële gronden niet altijd eenvoudig is te maken, zodat deze uitleg mede de rechtspraak dient.

4.9. Ter voorlichting van de rechtspraak voegt de Afdeling hieraan toe dat te voorzien is dat de beroepsgronden van degene die aldus als niet-belanghebbende toegang tot de bestuursrechter verkrijgt, vaak vanwege het in artikel 8:69a van de Awb neergelegde relativiteitsvereiste niet tot vernietiging van het bestreden besluit zullen kunnen leiden.

4.10. Alle eisers in beroep hebben een zienswijze ingediend tegen het ontwerpbesluit. Omdat ingevolge artikel 3.12, vijfde lid, van de Wabo een ieder de mogelijkheid heeft een zienswijze naar voren te brengen over een ontwerpbesluit, valt het door eisers ingestelde beroep onder artikel 9, derde lid, van het verdrag. Het beroep van eisers was alleen al om deze reden ontvankelijk. De rechtbank heeft het beroep met de nrs. 19/4391, 19/4401, 19/4412, 19/4413, 19/4414 en 19/4418 daarom ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard. Het betoog van [appellant sub 1] en anderen in hoger beroep slaagt in zoverre. Het betoog van Powerfield in haar incidenteel hogerberoepschrift dat de rechtbank ten onrechte niet alle eisers niet-ontvankelijk heeft verklaard, slaagt dus niet. [...]

[ECLI:NL:RVS:2021:953](#)

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) ("Niet-belanghebbende kan soms toch bij bestuursrechter in beroep tegen omgevingsbesluit") uitgebracht.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Algemeen bestuursrecht" (JnB 2021, 382).

JnB 2021, 387

Voorzieningenrechter Rechtbank Oost-Brabant, 30-04-2021, SHE 21/998

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Asten, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder c

WABO. HANDHAVING. Last onder dwangsom huisvesting arbeidsmigranten op vakantiepark.

I.c. ziet de voorzieningenrechter aanleiding het bestreden besluit te schorsen met betrekking

tot de huisvesting van de twee arbeidsmigranten in één recreatieverblijf op het vakantiepark

die op 30 april 2021 positief zijn besmet met COVID-19 tot 1 juni 2021. De

voorzieningenrechter kiest hierbij voor de datum van 1 juni 2021 omdat nu niet kan worden

vastgesteld hoe ziek de mensen zijn en hoe lang zij nog in quarantaine moeten blijven. Het

alsnog overleggen van testbewijzen maakt een inbreuk op de privacy van de betreffende

mensen en gaat de voorzieningenrechter te ver. Omdat verzoekster niet kon aangeven in welk

recreatieverblijf de twee arbeidsmigranten waren ondergebracht, verbindt de

voorzieningenrechter hieraan de voorwaarde dat verzoekster dit uiterlijk 3 mei 2021 doorgeeft

aan verweerder. Dan is ook meteen duidelijk op welk recreatieverblijf de schorsing betrekking heeft.

[ECLI:NL:RBOBR:2021:2191](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

Jurisprudentie Activiteitenbesluit milieubeheer:

- MK ABRS, 04-05-2021, 201906751/1/R4 ([ECLI:NL:RVS:2021:959](#));

- MK Rechtbank Amsterdam, 31-03-2021 (publ. 29-04-2021), AMS 19/3085 ([ECLI:NL:RBAMS:2021:1691](#)).

[Naar inhoudsopgave](#)

Planschade

JnB 2021, 388

MK ABRS, 04-05-2021, 201908129/1/A2

college van burgemeester en wethouders van Amsterdam.

Wet ruimtelijke ordening (Wro) 6.2

PLANSCHADE. NORMAAL MAATSCHAPPELIJK RISICO. I.c. bestaat samenhang tussen het planologisch mogelijk maken van het hotel en het planologisch mogelijk maken van het terras. Hieruit vloeit voort dat de schade die voortvloeit uit het planologisch mogelijk maken van het hotel en het terras samengenomen moet worden en dat hierop één keer een normaal maatschappelijk risico wordt toegepast.

[...] Bij twee onderscheiden besluiten van [...] heeft het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Zuid van de gemeente Amsterdam de verzoeken van [appellant sub 2] en [appellant sub 3] om een tegemoetkoming in planschade afgewezen.

[...] 15.3. In de uitspraak van de Afdeling [Red: uitspraak van 28-09-2016, [ECLI:NL:RVS:2016:2583](#)] over de planschade die [appellant sub 2] en [appellant sub 3] hebben geleden als gevolg van het planologisch mogelijk maken van het Conservatoriumhotel heeft de Afdeling een voorschot genomen op een eventuele procedure over de planschade die zou kunnen voortvloeien uit het mogelijk maken van een terras op het binnenterrein van het hotel. De Afdeling heeft in dit verband overwogen dat eerst moet worden gezien of het terras moet worden geacht deel uit te maken van het totale hotelproject. Als dit zo is, dient, ingeval na een vergelijking van de planologische mogelijkheden tot de conclusie gekomen wordt dat het mogelijk maken van een terras ook tot planologisch nadeel leidt, de daardoor veroorzaakte schade te worden opgeteld bij de reeds bepaalde planschade. Dan moet worden gezien of de totale planschade het normaal maatschappelijk risico te boven gaat, zodat daarvoor een tegemoetkoming kan worden toegekend. De Afdeling stelt vast dat het college, [appellant sub 2], [appellant sub 3] en Conservatorium zich allen op het standpunt stellen dat er samenhang bestaat tussen het planologisch mogelijk maken van het hotel en het planologisch mogelijk maken van het terras. De Afdeling onderschrijft dat standpunt. Hieruit vloeit voort dat de schade die voortvloeit uit het planologisch mogelijk maken van het hotel en het terras samengenomen moet worden en dat hierop één keer een normaal maatschappelijk risico wordt toegepast. Het college heeft het advies van Ten Have aan zijn besluitvorming ten grondslag gelegd

waarin is toegelicht dat een drempel van 5% van de waarde van de onroerende zaak van aanvragers binnen het normaal maatschappelijk risico valt. Dit percentage is naar het oordeel van de Afdeling voldoende onderbouwd. Aangezien de planschade van [appellant sub 2] en [appellant sub 3], die in totaal onderscheidenlijk € 37.500,00 en € 90.000,00 bedraagt, hun normaal maatschappelijk risico niet overstijgt, hebben zij geen aanspraak op een tegemoetkoming.

15.4. De Afdeling merkt - ten overvloede - op dat [appellant sub 2] en [appellant sub 3] ook geen aanspraak op een tegemoetkoming hadden gehad als de planschade die het gevolg is van het planologisch mogelijk maken van het terras afzonderlijk was beoordeeld. In dat geval zou namelijk op de voet van artikel 6.2, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wro een schadebedrag ter grootte van tenminste 2% van de waarde van hun panden voor hun rekening moeten komen. De schade die zij lijden als gevolg van het mogelijk maken van het terras gaat dit percentage niet te boven. [...]

[ECLI:NL:RVS:2021:954](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

Jurisprudentie Waterwet:

- Rechtbank Limburg, 16-04-2021 (publ. 04-05-2021), AWB 20/2444 ([ECLI:NL:RBLIM:2021:3341](#)).

[Naar inhoudsopgave](#)

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

JnB 2021, 389

MK CRvB, 29-04-2021 (publ. 04-05-2021), 18/5206 WIA

Raad van bestuur van het Uvw.

WIA

WIA. RE-INTEGRATIE-INSPANNINGEN. Van de werkgever mocht worden verwacht dat vanaf februari/maart 2016 re-integratie-activiteiten zouden worden verricht, niet alleen in het tweede spoor, maar ook in het eerste spoor. Van door werkgever zelf of via Randstad HR Solutions verrichte eerste spoor activiteiten is echter niet of nauwelijks gebleken. Van werkgever had in redelijkheid mogen worden verwacht dat deze zelf of via Randstad HD Solutions gericht activiteiten in het eerste spoor had ingezet. Ten onrechte is daarom door het Uvw geconcludeerd dat de re-integratie-inspanningen van werkgever voldoende waren. Dat voor deze onvoldoende inspanningen een deugdelijke grond was, is gesteld noch gebleken. Het besluit om geen loonsanctie op te leggen wordt niet wordt gedragen door een deugdelijke motivering. Het hoger beroep slaagt.

[ECLI:NL:CRVB:2021:1004](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Volksverzekeringen

JnB 2021, 390

MK CRvB, 25-02-2021 (publ. 06-05-2021), 19/1960 AOW

Raad van bestuur van de SvB.

AOW 2, 6 lid 1, 13

KB 575 2 lid 1 aanhef en onder a

KB 557

Beleidsregel SB1027

AOW. KORTING. GEEN INGEZETENE. De SvB heeft ten onrechte vastgesteld dat appelland over de periode van 10 november 1973 tot en met 10 november 1974 niet verzekerd is geweest voor de AOW. Gelet op artikel 13, eerste lid, aanhef onder a, van de AOW, moet de korting op het ouderdomspensioen en op de inkomensondersteuning van appelland worden vastgesteld op 14%.

4.6. De Raad is van oordeel dat de SvB met het [...] stuk "The Americas" niet zo aannemelijk heeft gemaakt dat appelland in Canada verzekerd was voor alle in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, van de KB's genoemde takken van verzekering, dat daarvan in dit geding kan worden uitgegaan. Weliswaar blijkt uit die stukken dat ook in de periode in geding in Canada een sociaal zekerheidsstelsel bestond met dekking voor dezelfde risico-takken, maar hiermee is nog niet aannemelijk geworden dat appelland op grond van zijn woon- en werksituatie daadwerkelijk voor al deze takken in de Canadese verzekering was opgenomen. Op de zitting heeft de SvB erkend dit niet hard te kunnen maken. Het had op de weg van de SvB gelegen meer onderzoek te doen naar de verzekeringssituatie in Canada destijds, bijvoorbeeld door navraag te doen bij de Canadese autoriteiten. Een algemene verklaring van die autoriteiten dat het Canadese stelsel destijds voorzag in een regeling waarbij personen in de situatie van appelland voor alle in de KB's genoemde risico-takken verzekerd waren, zou de vooronderstelling rechtvaardigen dat aan de voorwaarden van deze uitsluitingsgrond is voldaan. De SvB heeft dit echter niet gedaan, hoewel hij daarvoor voldoende gelegenheid heeft gehad. Het door de SvB overgelegde stuk is onvoldoende om tot de conclusie te komen dat de uitsluitingsbepaling op appelland van toepassing was in de periode in geding.

4.7. Dit betekent dat appelland niet op grond van artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, van KB 575 en 557 kan worden uitgesloten van de verplichte verzekering voor de AOW. Beoordeeld moet nu worden of appelland tijdens zijn verblijf in Canada als ingezetene van Nederland verzekerd is gebleven. [...]

4.11. In beleidsregel SB1027 van de SvB zijn uitgangspunten vastgesteld aan de hand waarvan het einde van de verplichte verzekering voor de AOW na vertrek uit Nederland wordt beoordeeld. Of de band met Nederland verbroken is, stelt de SvB vast op basis van het totaalbeeld van de feiten, waaruit in het concrete geval moet blijken of de betrokkene zijn woonplaats in Nederland heeft opgegeven. Als iemand uit Nederland vertrekt met het voornemen zich definitief in een ander land te vestigen, eindigt het ingezetenschap een dag na het feitelijk vertrek uit Nederland. Als betrokkene het voornemen heeft om langer dan een jaar buiten Nederland te verblijven, en het vertrek geen definitief karakter heeft, geldt als uitgangspunt dat naarmate betrokkene langer buiten Nederland verblijft, het waarschijnlijk is dat de band met Nederland minder sterk wordt. In gevallen waarin het onderzoek naar de feitelijke omstandigheden niet leidt tot de conclusie het verblijf in het buitenland definitief is, beschouwt de SvB betrokkene het eerste jaar na het feitelijk vertrek uit Nederland (nog) als ingezetene. Na dat jaar beschouwt de SvB het ingezetenschap als geëindigd, tenzij betrokkene

zelf aantoonde dat de feitelijke omstandigheden het (voorlopig) handhaven van het ingezetenschap rechtvaardigen.

4.12. Uit de gedingstukken en de behandeling van de zaak op de zitting van de Raad blijken onder meer de volgende van belang zijnde feiten en omstandigheden. Appellant is op 21-jarige leeftijd naar Canada vertrokken om een technische studie te gaan volgen. Hij woonde voor vertrek bij zijn ouders en heeft zich op 10 november 1973 uitgeschreven uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA). Het vertrek naar Canada is via de Algemene Emigratie Centrale geregeld waarbij hij heeft opgegeven als “draughtsman” te gaan werken. Dit was volgens appellant voor hem de meest aangewezen manier om in Canada te gaan studeren en te werken. De opleiding die appellant in Canada ging volgen zou vier tot vijf jaar duren. Appellant had de intentie om daarna terug te keren naar Nederland, mogelijk na een verlenging van enkele jaren. Tijdens de studie heeft appellant als werkstudent diverse baantjes gehad om in zijn onderhoud te voorzien. In april 1976 heeft appellant aan het Nederlands Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen gevraagd om waardering van een diploma van de door hem genoten opleiding. In juni 1978 heeft hij zijn theoretische diploma gehaald en een jaar later zijn praktijkdiploma. Daarna is appellant in Canada gebleven om voltijds werkervaring op te doen als ingenieur. Intussen was appellant op [trouwdatum] 1976 in Canada gehuwd met een medestudente afkomstig uit Hong Kong. Na de geboorte van hun zoon in 1982 is appellant met zijn gezin teruggekeerd naar Nederland. Op 22 oktober 1982 heeft hij zich weer ingeschreven in de GBA. Appellant ontvangt uit Canada uitkeringen op grond van de Old-Age Security Act en het Canada Pension Plan.

4.13. De Raad leidt uit de beschikbare gegevens af dat het vertrek van appellant in 1973 niet direct als definitief kan worden aangemerkt. Weliswaar was appellant bij vertrek van plan om enkele jaren in Canada te studeren en te werken, maar dat hij niet het voornemen heeft gehad na die studie terug te keren naar Nederland, is niet gebleken. Een consistente toepassing van de beleidsregel moet er dan toe leiden dat appellant over het eerste jaar na zijn feitelijke vertrek uit Nederland, dus tot 10 november 1974, nog als ingezetene wordt aangemerkt. Er zijn te weinig aanknopingspunten om ook daarna nog een duurzame band van persoonlijke aard tussen appellant en Nederland aan te tekenen. Dat appellant naar eigen zeggen ook in Canada niet sterk is gaan wortelen, leidt niet tot een ander oordeel. Appellant studeerde en werkte bijna negen jaar in Canada, is daar gehuwd en heeft daar ook een gezin gesticht. De door appellant genoemde banden met Nederland, zoals familie, de ingerichte jongenskamer in zijn ouderlijk huis, een aangehouden begrafenisverzekering en inschrijving bij een woningbouwvereniging in Utrecht, zijn tegen de achtergrond hiervan onvoldoende zwaarwegend om appellant ook na het eerste jaar na vertrek nog als ingezetene van Nederland te beschouwen. [...]

4.15. Uit 4.1 tot en met 4.13 volgt dat de Svb ten onrechte heeft vastgesteld dat appellant over de periode van 10 november 1973 tot en met 10 november 1974 niet verzekerd is geweest voor de AOW. Gelet op artikel 13, eerste lid, aanhef onder a, van de AOW, moet de korting op het ouderdomspensioen en op de inkomensondersteuning van appellant worden vastgesteld op 14%. [ECLI:NL:CRVB:2021:1029](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

AVG

JnB 2021, 391

MK Rechtbank Amsterdam, 08-03-2021 (publ. 29-04-2021), AMS 20/1908

Autoriteit Persoonsgegevens, verweerder.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG) 6 lid 1 aanhef en onder c, 36 lid 1, 55 lid 2

AVG. Gegevensverwerking op basis van Spaanse regelgeving. I.c. heeft verweerder terecht geoordeeld dat hij niet bevoegd is om het verzoek van eiseres om een voorafgaande raadpleging ingevolge artikel 36, eerste lid, van de AVG in behandeling te nemen.

[ECLI:NL:RBAMS:2021:926](https://ecli.nl/RBAMS:2021:926)

[Naar inhoudsopgave](#)

Rijkswet op het Nederlanderschap

JnB 2021, 392

MK ABRS, 30-04-2021, 202001410/1/V6

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 6, 8, 14

Verdrag tot beperking der staatloosheid 8, 9

Europees Verdrag inzake nationaliteit 4, 7

Awb 1:3, 6:19, 8:29, 8:51a, 8:80a, 8:80b

RWN 14, 22a, 22b

Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap 68c

NEDERLANDERSCHAP. INTREKKING. Uitreiziger naar Syrië. Staatssecretaris heeft voldoende gemotiveerd dat appellant na 11 maart 2017 nog was aangesloten bij een terroristische organisaties.

Inleiding

2. [...] De staatssecretaris heeft het Nederlanderschap van [appellant] krachtens artikel 14, vierde lid, van de RWN ingetrokken, omdat hij zich heeft aangesloten bij een organisatie die deelneemt aan een internationaal gewapend conflict en een bedreiging vormt voor de Nederlandse nationale veiligheid. De staatssecretaris heeft in dit verband verwezen naar het vonnis van de meervoudige strafkamer van de rechtbank Den Haag van 10 december 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:14365. [...] De staatssecretaris heeft de motivering van het besluit van 11 september 2017 bij brief van 25 juli 2019 aangevuld om aan te tonen dat deze aansluiting heeft voortgeduurd tot en met 11 maart 2017. [...]

Ontvankelijkheid hoger beroep

4.1. Dat de wetgever niet heeft voorzien in de mogelijkheid tot het ambtshalve instellen van hoger beroep door de staatssecretaris, laat onverlet dat hoger beroep openstaat voor betrokkene en dat zijn raadsman dit namens hem kan instellen. Uit de geschiedenis van de totstandkoming van hoofdstuk 7a van de RWN (Kamerstukken II, 2015/16, 34 356 (R2064), nr. 3 (hierna: de MvT), p. 13 en 19) volgt dat tegen de uitspraak van de rechtbank Den Haag hoger beroep openstaat bij de

Afdeling en dat de wetgever daarmee heeft willen aansluiten bij de bestaande systematiek van rechtsbescherming onder de RWN. Verder staat op p. 12 van de MvT: "de raadsman kan de belangen van betrokkene behartigen [...]. Mocht er onverhoopt nog geen raadsman zijn toegevoegd dan is de voorzitter van het bevoegde gerecht bevoegd tot het geven van een last tot aanwijzing van een raadsman. Hiermee wordt in alle gevallen gegarandeerd dat een raadsman de belangen van betrokkene kan vertegenwoordigen in de beroepsprocedure." De raadsman is daarom bevoegd om te handelen in het kader van de belangenbehartiging van betrokkene. Dat betekent dat de raadsman ook bevoegd is om in het belang van betrokkene hoger beroep in te stellen. Dit past ook in de bestaande systematiek van rechtsbescherming onder de RWN. [...].

Gevaar nationale veiligheid

9.1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 30 december 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:3045](#)) staat het de staten die partij zijn bij het EVN [Red: Europees Verdrag inzake nationaliteit] niet vrij om in andere gevallen te voorzien in het verlies van nationaliteit dan die het EVN toestaat. Artikel 7, eerste lid, aanhef en onder d, van het EVN voorziet uitdrukkelijk in een intrekingsgrond van de nationaliteit in het geval van gedrag dat de essentiële belangen van de Staat die Partij is, ernstig schaadt. Volgens paragraaf 67 van het Toelichtend Rapport van de Raad van Europa op het EVN (hierna: het Toelichtend Rapport) is deze formulering afkomstig uit het Verdrag tot beperking van de staatloosheid 1961 (hierna: het Staatloosheidsverdrag). Wassenaar kan niet worden gevolgd in zijn betoog dat het begrip 'essentiële belangen' daarom moet worden ingevuld met de voorbehouden die Nederland heeft gemaakt bij het Staatloosheidsverdrag. [...]. De Afdeling is van oordeel dat er bij deelname aan een organisatie die als oogmerk heeft het plegen van terroristische misdrijven, als hier aan de orde, sprake is van dergelijk gedrag en dat de intrekking van het Nederlanderschap krachtens artikel 14, vierde lid, van de RWN daarom niet in strijd is met artikel 7, eerste lid, aanhef en onder d, van het EVN (zie Kamerstukken II, 2009/10, 32 382 (R2064), nr. 3, p. 15).

9.2. Uit de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 14, vierde lid, van de RWN (Kamerstukken II, 2015/16, 34 356 (R2064), nr. 3, p. 6 en 7) volgt dat uit de gedragingen van een betrokkene moet blijken of hij zich heeft aangesloten bij een terroristische organisatie. Daarbij moet boven redelijke twijfel verheven zijn dat hij de door de terroristische organisatie nagestreefde doelen onderschrijft en de intentie heeft om zich aan te sluiten bij de organisatie. Ook moet een betrokkene feitelijke handelingen voor de terroristische organisatie hebben verricht. Een betrokkene vormt een gevaar voor de nationale veiligheid wanneer hij is aangesloten bij een terroristische organisatie. Verder blijkt uit de wetsgeschiedenis dat de rol van een betrokkene binnen de organisatie niet doorslaggevend is, maar dat dit wel van belang kan zijn voor de proportionaliteitsafweging. Het is dus geen vereiste dat een betrokkene zelf geweld heeft gebruikt. Verder heeft de Afdeling eerder overwogen (r.o. 10.3 van de uitspraak van de Afdeling van 17 april 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:990](#)) dat de staatssecretaris moet aantonen dat deze aansluiting heeft voortgeduurd tot en met 11 maart 2017, de datum waarop het besluit tot vaststelling van de lijst van organisaties die deelnemen aan een nationaal of internationaal gewapend conflict in werking is getreden.

De staatssecretaris heeft in zijn besluit van 11 september 2017 verwezen naar het vonnis van de meervoudige strafkamer van de rechtbank Den Haag van 10 december 2015, waarin staat dat [appellant] in ieder geval in de periode van uiterlijk eind mei 2013 tot en met oktober 2014 was aangesloten bij ISIS. Met het standpunt dat niet is gebleken van gedragingen of daarmee verband houdende feiten of omstandigheden op grond waarvan de conclusie dat [appellant] zich heeft aangesloten bij ISIS niet langer gerechtvaardigd is, heeft de staatssecretaris niet aangetoond dat

deze aansluiting heeft voortgeduurd tot en met 11 maart 2017. De staatssecretaris heeft daarmee niet voldaan aan zijn bewijslast.

De rechtbank heeft echter terecht overwogen dat de staatssecretaris dit motiveringsgebrek met de brief van 25 juli 2019 heeft hersteld en alsnog heeft aangetoond dat [appellant] ook na 11 maart 2017 was aangesloten bij ISIS. Zo verwijst de staatssecretaris in de brief naar het individueel ambtsbericht van 23 juli 2019, waaruit blijkt dat [appellant] eind mei 2013 is uitgereisd naar Syrië en zich vervolgens heeft aangesloten bij ISIS, eerst als strijder en later in een administratieve functie. Na maart 2017 nam hij niet meer actief deel aan de strijd, maar zamelde hij geld in voor broeders en zusters ter plaatse en heeft hij er bewust voor gekozen om te blijven wonen in ISIS-gebied, aldus het ambtsbericht. De staatssecretaris heeft daarmee aangetoond dat [appellant] ook na 11 maart 2017 de door de ISIS nagestreefde doelen onderschreef en voor die organisatie handelingen heeft verricht. De staatssecretaris heeft zich daarom terecht op het standpunt gesteld dat de aansluiting bij ISIS ook na maart 2017 heeft voortgeduurd en [appellant] een gevaar vormt voor de nationale veiligheid. [...]

Verbod van willekeur

10.[...] De intrekking van het Nederlanderschap is een bij wet voorziene regeling die met de nodige waarborgen en rechtsbescherming is omkleed. Dat de staatssecretaris na de uitspraken van de Afdeling van 17 april 2019 niet in alle zaken de motivering kon aanvullen en daarom niet in alle zaken de intrekking van het Nederlanderschap in stand is gebleven, betekent niet dat de staatssecretaris deze regeling willekeurig toepast. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de staatssecretaris per zaak moet bezien of de beschikbare informatie voldoende is om het besluit te kunnen dragen. Dat in het ene geval meer informatie beschikbaar is dan in het andere geval, betekent niet dat de staatssecretaris de regeling willekeurig toepast. Uit het Toezichtsrapport van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (hierna: het CTIVD-rapport) nr. 57 volgt dat de procedure voor totstandkoming van een individueel ambtsbericht waarborgen bevat die bijdragen aan een rechtmatige gegevensverwerking en dat de uitgebrachte ambtsberichten noodzakelijk en proportioneel waren (p. 25 van het CTIVD-rapport). Dit wordt herhaald in het CTIVD-rapport, nr. 68, p. 20. Daarin staat ook dat de AIVD de dossiers waarin geen ambtsbericht is uitgebracht zorgvuldig heeft bezien (p. 21). De opgestelde werkprocesbeschrijvingen en voortgangsrapportages leiden tot een eenduidige werkwijze die volgens de CTIVD voldoet (p. 17 van het CTIVD-rapport, nr. 68). Gelet op de individuele ambtsberichten van 23 en 24 juli 2019 die de staatssecretaris aan de intrekking ten grondslag heeft gelegd en mede in aanmerking genomen het vonnis van de meervoudige strafkamer van de rechtbank Den Haag van 10 december 2015, geeft de intrekking van het Nederlanderschap in deze zaak dan ook geen blijk van willekeur. [...]

Subsidiariteit [...]

11.1. Het doel van artikel 14, tweede lid, van de RWN is het tot uitdrukking brengen dat betrokkene zich zodanig tegen de Nederlandse belangen heeft gekeerd dat de band met Nederland niet langer kan bestaan (Kamerstukken I 2015/16, 34 016, onderdeel C, p. 2 en 3). Het doel van artikel 14, vierde lid, van de RWN is het vergroten van de nationale veiligheid (Kamerstukken II, 2015/16, 34 356 (R2064), nr. 3, p. 2, 7 en 9). Naast het verschil in doelstelling, kennen de bepalingen ook andere vereisten. Wanneer aan de vereisten van beide bepalingen is voldaan, is het in beginsel aan de staatssecretaris om te kiezen voor de grondslag voor intrekking van het Nederlanderschap. Zoals volgt uit wat de Afdeling hiervoor onder 9.2 heeft overwogen, is aan de vereisten van artikel 14, vierde lid, van de RWN voldaan. Niet valt in te zien dat de staatssecretaris in redelijkheid niet voor die grondslag heeft mogen kiezen. [...]

Discriminatieverbod

12. Gelet op de uitspraak van de Afdeling van 30 december 2020 faalt het betoog van Wassenaar dat de intrekking van het Nederlanderschap van [appellant] discriminatoir is wegens het door de staatssecretaris bij het toepassen van deze maatregel gemaakte onderscheid tussen monopatride en bipatride Nederlanders. [...]

Evenredigheid [...]

13.1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in haar uitspraak van 30 december 2020, heeft het Hof van Justitie in het arrest Rottmann van 2 maart 2010, [ECLI:EU:C:2010:104](#), punten 54-56, overwogen dat in het geval de intrekking van de nationaliteit tot gevolg heeft dat de betrokkene naast de nationaliteit van de betrokken lidstaat ook het burgerschap van de Unie verliest, nagegaan moet worden of het intrekkingbesluit in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel wat de gevolgen ervan voor de situatie van de betrokkene uit het oogpunt van het Unierecht betreft, in voorkomend geval naast de toetsing van de evenredigheid van dit besluit aan het nationale recht. Bijgevolg moet, indien het aangevoerde daartoe aanleiding geeft, bij de toetsing van een besluit tot intrekking van een nationaliteit rekening worden gehouden met de eventuele gevolgen ervan voor de situatie van de betrokkene en in voorkomend geval voor zijn gezinsleden wat betreft het verlies van de rechten die elke burger van de Unie geniet. In dit verband moet met name worden nagegaan of dit verlies gerechtvaardigd is in het licht van de ernst van de door de betrokkene gepleegde inbreuk, het tijdsverloop tussen de naturalisatie en het intrekkingbesluit en de mogelijkheid voor de betrokkene om zijn vroegere nationaliteit terug te krijgen.

13.2. In deze zaak speelt de mogelijkheid om de vroegere nationaliteit van een lidstaat van de Europese Unie terug te krijgen geen rol. [appellant] heeft immers naast de Nederlandse nationaliteit uitsluitend de Marokkaanse nationaliteit bezeten en niet is gebleken dat hij deze niet meer bezit. Voor zover namens [appellant] wordt betoogd dat de feiten en omstandigheden van voor de inwerkingtreding van artikel 14, vierde lid, van de RWN, dus van voor 1 maart 2017, bij de evenredigheidsbeoordeling geen rol kunnen spelen en de staatssecretaris daarom ten onrechte heeft verwezen naar de strafrechtelijke veroordeling van 10 december 2015, verwijst de Afdeling naar wat zij onder 9.2 heeft overwogen. Daaruit volgt dat de staatssecretaris heeft aangetoond dat de aansluiting van [appellant] bij ISIS ook na 11 maart 2017 heeft voortgeduurd en dat een strafrechtelijke veroordeling voor die aansluiting na 11 maart 2017 niet is vereist. Dat betekent niet dat zijn gedragingen voor die tijd geen rol kunnen spelen bij de evenredigheidsbeoordeling. [...]

[ECLI:NL:RVS:2021:926](#)

Zie in dit verband ook de uitspraken van de Afdeling van 30-04-2021: [ECLI:NL:RVS:2021:928](#), [ECLI:NL:RVS:2021:938](#), [ECLI:NL:RVS:2021:931](#), [ECLI:NL:RVS:2021:937](#), [ECLI:NL:RVS:2021:929](#) en [ECLI:NL:RVS:2021:930](#).

Naar aanleiding van deze uitspraken heeft de Afdeling een [persbericht](#) ("Staatssecretaris J&V mocht Nederlanderschap 'uitreizigers' intrekken") uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Tijdelijke regeling maatregelen covid-19

JnB 2021, 393

Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Nederland, 30-04-2021, LEE 21/1040 en LEE 21/1041
burgemeester van de gemeente Emmen, verweerder.

burgemeester van de gemeente Assen, verweerder.

Gemeentewet 174

Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 (Trm) 1.1, 4.a1

Wet publieke gezondheid (Wpg) 58a, 58b, 58f, 58g, 58h, 58u

TIJDELIJKE REGELING MAATREGELEN COVID-19. Begrip publieke plaats in de zin van hoofdstuk 4 van de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19. I.c. hebben verweerdere de fit20-vestigingen van verzoekere terecht aangemerkt als publieke plaatsen die bovendien niet vallen onder een van de uitzonderingsgevallen.

[ECLI:NL:RBNNE:2021:1674](https://eclis.nl/rbnne:2021:1674)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wegenverkeerswet

JnB 2021, 394

ABRS, 04-05-2021, 202003491/1/A2

algemeen directeur (lees: de directie) van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (hierna: het CBR).

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 4:6

Wegenverkeerswet 1994 130 lid 1

WEGENVERKEERSWET 1994. I.c. heeft het CBR zich ten onrechte op het standpunt gesteld dat er geen nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden zijn die moesten leiden tot herziening van het besluit waarbij appellant verplicht is mee te werken aan een onderzoek naar zijn alcoholgebruik. Vaste rechtspraak is dat de bestuursrechter in de regel niet is gebonden aan het oordeel van de strafrechter. Hier is echter niet alleen een aantekening mondeling vonnis en een getuigenverklaring overgelegd, maar ook een aanvullend bewijs waarop de strafrechter zijn vrijspraak heeft gebaseerd. Er is verder sprake van een nauw verband tussen de feiten die in de strafprocedure zijn beoordeeld en die in deze bestuursrechtelijke procedure moeten worden beoordeeld. De Afdeling ziet daarom geen ruimte voor het CBR om af te wijken van het oordeel van de politierechter.

[...] 1. 1. Bij besluit van 14 november 2017 heeft het CBR [appellant] verplicht mee te werken aan een onderzoek naar zijn alcoholgebruik. [...] Uit de bijgevoegde processen-verbaal blijkt dat de politie op 31 oktober 2017 [appellant] als bestuurder van een auto heeft aangehouden wegens het rijden onder invloed van alcohol. Daaruit blijkt ook dat [appellant] heeft verklaard dat hij niet de bestuurder van de auto was. Hij heeft echter geen bezwaar gemaakt tegen het besluit van 14 november 2017.

[...] 1.3. Bij besluit van 3 april 2019 heeft het CBR het verzoek om herziening afgewezen, omdat er volgens het CBR geen nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden zijn. [...]

[...] 4.2. Verder mag een bestuursorgaan, in dit geval het CBR, zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in de uitspraak van 16 januari 2013, ([ECLI:NL:RVS:2013:BY8566](https://eclis.nl/rvs:2013:by8566)) en waarnaar de rechtbank terecht heeft verwezen, in beginsel uitgaan van de juistheid van een op ambtseed dan wel ambtsbelofte opgemaakt proces-verbaal. Dat geldt evenzeer voor de rechter, tenzij tegenbewijs noopt tot afwijking van dit uitgangspunt. Indien uit een op ambtseed of ambtsbelofte opgemaakt

proces-verbaal een vermoeden van ongeschiktheid tot het besturen van een motorrijtuig als bedoeld in artikel 130, eerste lid, van de WvW 1994 kan worden afgeleid, vormt dit voldoende grondslag om een bestuursrechtelijke maatregel op te leggen. Zo'n maatregel is erop gericht de verkeersveiligheid te waarborgen en staat los van een eventuele strafrechtelijke procedure. Vrijspraak door de politierechter van het ten laste gelegde laat dat gegronde vermoeden in beginsel onverlet. Dat kan anders zijn indien het strafrechtelijke vonnis de inhoud van de processen-verbaal die ten grondslag zijn gelegd aan de oplegging van het onderzoek naar de rijgeschiktheid onderuit haalt of anderszins een ander licht werpt op de feiten of omstandigheden waarop ook de bestuursrechtelijke maatregel is gebaseerd. Vergelijk ook de uitspraak van de Afdeling van 3 oktober 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:3203](#). [...] 4.4. De rechtbank heeft vervolgens terecht beoordeeld of het door [appellant] overgelegde vonnis van de politierechter de inhoud van de processen-verbaal die ten grondslag zijn gelegd aan de oplegging van het onderzoek naar zijn alcoholgebruik onderuit haalt of anderszins een ander licht werpt op de feiten of omstandigheden waarop ook de bestuursrechtelijke maatregel is gebaseerd. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, is de aantekening mondeling vonnis van de politierechter van 21 januari 2019 niet gemotiveerd. Daaruit blijkt dan ook niet dat de getuigenverklaring van [persoon] heeft geleid tot de vrijspraak. [appellant] heeft echter in hoger beroep het proces-verbaal van de zitting bij de politierechter op 21 januari 2019 overgelegd. Op de zitting bij de Afdeling heeft [appellant] toegelicht dat hij dit stuk niet eerder heeft kunnen overleggen, omdat hij het niet eerder heeft kunnen verkrijgen. Dit heeft hij aannemelijk gemaakt. Daarnaast is het proces-verbaal van de zitting bij de politierechter een nadere onderbouwing van zijn eerder ingenomen standpunt dat hij is vrijgesproken door de politierechter, omdat hij op 31 oktober 2017 niet de bestuurder was van de auto. Daarom zal de Afdeling het bij de beoordeling van het hoger beroep betrekken.

In het proces-verbaal staat dat de officier van justitie vordert dat [appellant] wordt vrijgesproken, omdat de politie niet kan vaststellen dat hij de bestuurder van de auto was. Ook staat daarin dat de politierechter [appellant] vrijspreekt, omdat niet kan worden vastgesteld dat hij de bestuurder van de auto was. Daarnaast heeft het CBR op de zitting bij de Afdeling verklaard dat het niet zou zijn doorgestaan met de procedure als [appellant] de in deze procedure overgelegde stukken al in het begin had overgelegd.

4.5. Vaste rechtspraak is dat de bestuursrechter in de regel niet is gebonden aan het oordeel van de strafrechter. Hier is echter niet alleen een aantekening mondeling vonnis en een getuigenverklaring overgelegd, maar ook een aanvullend bewijs waarop de strafrechter zijn vrijspraak heeft gebaseerd. Er is verder sprake van een nauw verband tussen de feiten die in de strafprocedure zijn beoordeeld en die in deze bestuursrechtelijke procedure moeten worden beoordeeld. De vrijspraak gaat immers over dezelfde rechtsvraag, namelijk of [appellant] de bestuurder was, en het standpunt van het CBR steunt op dezelfde bewijsmiddelen als waarover de politierechter beschikte. De Afdeling ziet daarom geen ruimte voor het CBR om af te wijken van het oordeel van de politierechter.

4.6. Gelet hierop heeft het CBR zich ten onrechte op het standpunt gesteld dat er geen nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden zijn die moesten leiden tot herziening van het besluit van 14 november 2017. Het CBR kon niet langer uitgaan van de juistheid van de processen-verbaal van de politie van 31 oktober 2017. [...]

[ECLI:NL:RVS:2021:962](#)

Zie in dit verband ook de uitspraken van de Afdeling van dezelfde datum inzake

[ECLI:NL:RVS:2021:961](#) en [ECLI:NL:RVS:2021:963](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet openbaarheid van bestuur

JnB 2021, 395

ABRS, 28-04-2021, 202002550/1/A3

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, appelllant.

Wet openbaarheid van bestuur (Wob) 2 lid 1, 3 lid 1, 8 lid 1

WET OPENBAARHEID VAN BESTUUR. VERZOEK. WEIGERINGSGRONDEN. Adresgegevens zijn geen bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in artikel 10, eerste lid, aanhef en onder d, van de Wob. De melkgeitenhouderij kan in de uitoefening van haar bedrijf evenmin een beroep doen op artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob. In beginsel kunnen alleen burgers dat. I.c. behoefde de weigeringsgrond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob niet te worden toegepast.

[...] 1. De minister heeft op [...] het verzoek gekregen om een lijst met namen van bedrijven waar in 2007 en 2008 Q-koorts heerste, te verstrekken. [...]

1.1. De minister heeft het verzoek aangemerkt als een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob-verzoek). Bij besluit van [...] is de minister deels aan het Wob-verzoek tegemoetgekomen. [...]

[...] 2. De rechtbank heeft overwogen dat op basis van de tekst van het verzoek niet geheel duidelijk is wat verzoekster openbaar gemaakt wil hebben. Het verzoek kan volgens de rechtbank op twee manieren worden geïnterpreteerd. Het had daarom op de weg van de minister gelegen om na te vragen wat verzoekster beoogde. Omdat de minister dat niet heeft gedaan, heeft hij het besluit onzorgvuldig voorbereid, aldus de rechtbank. [...]

[...] 5. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de minister zijn besluit onzorgvuldig heeft voorbereid. Openbaarheid van informatie is het uitgangspunt van de Wob. Verzoeken op grond van die wet mogen daarom in beginsel niet restrictief worden uitgelegd. Voor zover de minister meer informatie openbaar wil maken dan waar verzoekster om heeft gevraagd, geldt dat hij op grond van artikel 8 van de Wob uit eigen beweging informatie openbaar maakt als dat in het belang is van een goede en democratische bestuursvoering. De melkgeitenhouderij heeft niet aannemelijk gemaakt dat dat niet het geval is. Daar komt bij dat, wat de bewoordingen van het Wob-verzoek ook mogen zijn, de verzoekster kennelijk geen bezwaar heeft gehad tegen de uitleg die de minister aan haar verzoek heeft gegeven. Er bestond voor de minister daarom geen reden om na te gaan wat de reikwijdte was van het verzoek.

[...] 8.2. De minister heeft toegelicht dat hij niet de bedrijfsnamen, maar wel de adresgegevens van veehouderijen openbaar wil maken. Adresgegevens zijn geen bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in artikel 10, eerste lid, aanhef en onder d, van de Wob. Bijzondere persoonsgegevens zijn bijvoorbeeld gegevens over ras of etnische afkomst, politieke opvattingen en religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen. De minister heeft dan ook niet op grond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder d, van de Wob hoeven weigeren om adresgegevens openbaar te maken. De melkgeitenhouderij kan in de uitoefening van haar bedrijf evenmin een beroep doen op artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob. In beginsel kunnen alleen burgers dat. Er bestaat geen aanleiding in dit geval af te wijken van dit uitgangspunt.

[...] 9.2. De Afdeling is van oordeel dat de minister niet op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob hoefde te weigeren om de adresgegevens van de melkgeitenhouderij openbaar te maken. Weliswaar is niet uitgesloten dat de melkgeitenhouderij benadeeld zal worden bij openbaarmaking van de adresgegevens, maar zij heeft niet aannemelijk gemaakt dat die benadeling onevenredig is in verhouding met het belang van openbaarmaking van die adresgegevens. Voorop staat het zwaarwegende belang van openbaarheid zoals ook al geduid in rechtsoverweging 5. De mogelijkheid dat deze gegevens gebruikt zouden worden in een civiele procedure tegen de melkgeitenhouderij, leidt niet tot het oordeel dat al daarom sprake is van een onevenredige benadeling van de melkgeitenhouderij. Verder is van belang dat de melkgeitenhouderij bij openbaarmaking van de adresgegevens desgevraagd kan toelichten hoe zij op de lijst van de minister is terechtgekomen en daarbij haar uitleg kan geven. De minister heeft dus het belang van openbaarmaking van de adresgegevens zwaarder mogen laten wegen dan het belang van de melkgeitenhouderij om de adresgegevens niet openbaar te maken. [...]

[ECLI:NL:RVS:2021:903](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet openbare manifestaties

JnB 2021, 396

Voorzieningenrechter Rechtbank Midden-Nederland, 09-04-2021 (publ. 29-04-2021), UTR 21/1306

burgemeester van Hilversum, verweerder.

Wet openbare manifestaties

WET OPENBARE MANIFESTATIES. COVID-19. I.c. heeft verweerder de door verzoekers aangevraagde demonstratie (verzoekers willen met 100 tot 200 deelnemers demonstreren door zaterdag 10 april 2021 van 12.00 tot 13.30 uur te wandelen door het centrum van Hilversum) mogen verbieden ter bescherming van de gezondheid. Daarbij heeft verweerder de huidige situatie van de pandemie in zijn regio, het moment, de locatie en het dynamische karakter van de boogde demonstratie van belang mogen vinden. Uit het afwegingskader demonstraties van het Veiligheidsberaad blijkt ook dat lopend demonstreren een hoger risico met zich brengt voor de gezondheid.

Voor het aannemen van strijd met het gelijkheidsbeginsel bestaat geen grond.

[ECLI:NL:RBMNE:2021:1675](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2021, 397

HvJEU (Grote kamer), 15-04-2021, C-194/19

H. A. tegen België

Verordening (EU) nr. 604/2013

DUBLINVERORDENING. Rechter mag rekening mag houden met omstandigheden die dateren van na de vaststelling van een overdrachtsbesluit en die beslissend zijn voor de juiste toepassing van de Dublinverordening.

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

Artikel 27, lid 1, van verordening (EU) nr. 604/2013 [Red: Dublinverordening] [...], gelezen in het licht van overweging 19 van deze verordening, en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie moeten aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een nationale wettelijke regeling op grond waarvan de rechter bij het onderzoek van een bij hem ingesteld beroep tot nietigverklaring van een overdrachtsbesluit geen rekening mag houden met omstandigheden die dateren van na de vaststelling van dat besluit en die beslissend zijn voor de juiste toepassing van die verordening, tenzij die regeling voorziet in een specifiek rechtsmiddel dat een ex-nunconderzoek van de situatie van de betrokken persoon omvat waarvan de resultaten bindend zijn voor de bevoegde autoriteiten, welk rechtsmiddel kan worden ingesteld nadat die omstandigheden zich hebben voorgedaan en waarvoor met name niet als voorwaarde geldt dat die persoon zijn vrijheid is ontnomen of dat de tenuitvoerlegging van het overdrachtsbesluit ophanden is.

[ECLI:EU:C:2021:270](#)

Bij dit arrest is een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB 2021, 398

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 04-05-2021 (publ. 06-05-2021),

NL19.8324 en NL19.8326

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verordening (EU) Nr. 604/2013

EVRM 3

DUBLINVERORDENING. Overdracht van bijzonder kwetsbare vreemdelingen naar Italië. Einduitspraak na arrest M.T. tegen Nederland. Beroep gegrond met in stand laten rechtsgevolgen.

1. In deze procedure is de vraag aan de orde of eisers, die als bijzonder kwetsbaar in de zin van Tarakhel worden aangemerkt (arrest van het EHRM van 4 november 2014, Tarakhel tegen Zwitserland, [ECLI:CE:ECHR:2014:1104JUD002921712](#)), na overdracht aan Italië zullen worden opgevangen op een wijze die in overeenstemming is met het recht van de Unie en het EVRM. Ten tijde van de tussenuitspraken van de rechtbank waren op grond van gewijzigde Italiaanse wetgeving (hierna: het Salvini-decreet) de opvanglocaties die voldeden aan de eisen die het EHRM in Tarakhel had gesteld niet langer toegankelijk voor bijzonder kwetsbare vreemdelingen.

2. Het EHRM heeft in het arrest van 23 maart 2021 [Red: M.T. tegen Nederland, [ECLI:CE:ECHR:2021:0323DEC004659519](#)] - kort gezegd – geoordeeld dat door (weer) nieuwe wetgeving de gevolgen van het Salvini-decreet zijn teruggedraaid. Het EHRM heeft op grond van volledig en ex nunc onderzoek uiteengezet dat bijzonder kwetsbare vreemdelingen sinds het van kracht worden van deze nieuwe wetgeving worden opgevangen in dezelfde locaties en onder dezelfde voorwaarden als geschiedde vòòr de inwerkingtreding van het Salvini-decreet en dat voorts niet blijkt dat deze opvanglocaties thans niet voldoen aan de eisen die daaraan moeten worden gesteld. [...]

3. De rechtbank volgt het EHRM en komt, na een volledige en ex nunc beoordeling van de gronden van beroep, tot de conclusie dat de beroepsgrond dat verweerder thans van overdracht moet afzien omdat de kwaliteit van de asielopvang niet adequaat is niet slaagt. Uit het arrest van het EHRM leidt de rechtbank af dat de actuele opvangvoorzieningen volstaan voor bijzonder kwetsbare vreemdelingen en ook toegankelijk zijn. [...]

6. [...] De rechtbank stelt vast dat het EHRM in bovengenoemd arrest niet heeft overwogen dat Tarakhel niet langer van toepassing zou zijn en evenmin dat op grond van door verweerder gestelde verminderde instroom van migranten de in Tarakhel gestelde eisen aan opvang voor bijzonder kwetsbare vreemdelingen minder of anders zouden zijn. De rechtbank stelt ook vast dat bij het toewijzen van de betreffende interim measure het EHRM zowel de Nederlandse als de Italiaanse autoriteiten - *onder verwijzing naar Tarakhel* – heeft opgedragen nadere feiten en omstandigheden over de omstandigheden waaronder bijzonder kwetsbare vreemdelingen werden opgevangen te verschaffen. Ten tijde van de bestreden besluiten was de feitelijke situatie van de opvanglocaties waarin eisers na een mogelijke overdracht zouden worden opgevangen onvoldoende duidelijk. De rechtbank heeft reeds eerder overwogen dat het in de specifieke situatie van Dublin-overdrachten aan Italië, waarbij in de jurisprudentie van het EHRM en van de Afdeling aanvaard was dat met de circulair letter was voldaan aan het bieden van individuele garanties dat de opvang voldeed aan de daaraan te stellen eisen, het aan verweerder was om nader te onderbouwen dat na het Salvini-decreet de opvang ook in overeenstemming was met de eisen die het EHRM heeft gesteld waarbij de laatste circular letter niet als een toereikende garantie was beoordeeld. Nu verweerder daartoe niet bereid is geweest en niet heeft onderbouwd dat ten tijde van de bestreden besluiten de algemene opvanglocaties en voorzieningen adequaat waren voor eisers als zij op dat moment op grond van de Dublinverordening zouden worden overgedragen, zal de rechtbank de bestreden besluiten vernietigen.

[ECLI:NL:RBDHA:2021:4688](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Toezicht en vrijheidsontneming

JnB 2021, 399

MK ABRS, 07-05-2021, 202006788/1/V3
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 6 lid 1 lid 2

VRIJHEIDSONTNEMENDE MAATREGEL. CORONAVIRUS. De staatssecretaris heeft onvoldoende voorzorgsmaatregelen getroffen om op redelijke wijze te voorkomen dat in detentie besmettingen plaatsvinden waardoor de detentie onnodig lang heeft voortgeduurd.

6. Zoals de Afdeling heeft overwogen in de uitspraak van 17 februari 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:285](#), onder 10.2. en 10.3., is het voortduren van een vrijheidsontnemende maatregel, in gevallen waar de vreemdeling normaal gesproken geen visum nodig had om Nederland binnen te komen en het inreisverbod vanwege het coronavirus de enige reden is waarom de toegang geweigerd is, na veertien dagen niet langer evenredig. Van deze termijn kan alleen worden afgeweken onder bijzondere omstandigheden of in gevallen waarin het aan de vreemdeling is te wijten dat die niet kan terugkeren.

7. De vreemdeling klaagt in grief 4 terecht dat de rechtbank niet heeft onderkend dat de vrijheidsontnemende maatregel in dit geval onevenredig lang heeft geduurd. De vreemdeling behoort tot de hierboven beschreven categorie. In dit geval is dus in beginsel slechts een maatregel van veertien dagen gerechtvaardigd. Dat voor de vreemdeling niet eerder dan 19 november 2020 een vlucht geboekt kon worden naar Colombia, omdat zij twee keer na elkaar in quarantaine moest, is geen bijzondere omstandigheid die maakt dat van de termijn kan worden afgeweken, gelet op het volgende.

7.1. De staatssecretaris heeft onvoldoende voorzorgsmaatregelen getroffen om op redelijke wijze te voorkomen dat in detentie besmettingen plaatsvinden waardoor de detentie onnodig lang heeft voortgeduurd. Na de eerste quarantaineperiode, was extra inspanning vereist om te waarborgen dat de vreemdeling zo snel mogelijk kon terugkeren. In dit geval heeft de staatssecretaris onvoldoende gedaan om te voorkomen dat de vreemdeling veertien dagen na de oplegging van de maatregel, opnieuw in quarantaine moest waardoor niet eerder een vlucht geboekt kon worden. Nu de staatssecretaris niet aan zijn inspanningsverplichting heeft voldaan, betoogt de vreemdeling terecht dat dit voor zijn risico komt.

7.2. Aan de vreemdeling is op 26 oktober 2020 een vrijheidsontnemende maatregel opgelegd. De maatregel is, gelet op wat is overwogen onder 6. tot en met 7.1., na veertien dagen niet langer gerechtvaardigd. Gelet op de specifieke omstandigheden van de vreemdeling had de staatssecretaris de maatregel dus toen moeten opheffen.

[ECLI:NL:RVS:2021:967](#)

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) ("Staatssecretaris J&V deed onvoldoende om coronabesmetting in detentie te voorkomen") uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB 2021, 400

MK ABRS, 03-05-2021, 202101059/1/V3
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 59a

VREEMDELINGENBEWARING. DUBLINCLAIMANT. Onjuiste wettelijke grondslag. De staatssecretaris heeft niet aan de op hem rustende bewijslast voldaan. Staatssecretaris had eerder kunnen weten dat de voor de overdracht vastgestelde termijn is verstreken.

4. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 13 mei 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:1528](#)) is het enige vereiste van artikel 59a van de Vw 2000 dat artikel 28 van de Dublinverordening in acht moet worden genomen.

Volgens de bewoordingen van die bepaling heeft bewaring tot doel om een overdracht overeenkomstig deze verordening veilig te stellen.

Uit deze bewoordingen volgt dat een bewaring krachtens artikel 59a van de Vw 2000 kan worden toegepast zolang een overdracht mogelijk is. Dat is het geval als een in de Dublinverordening voor een overdracht vastgestelde termijn niet is verstreken. Het doel van een overdracht kan namelijk niet worden bereikt als een voor die overdracht vastgestelde termijn is verstreken.

Omdat het opleggen van een maatregel van bewaring krachtens artikel 59a van de Vw 2000 een bezwarend besluit is (zie onder meer de uitspraak van 20 maart 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:829](#)),

moet de staatssecretaris, voor hij de vreemdeling in bewaring stelt, een onderzoek verrichten naar de voor de bewaring relevante feiten en aan de hand van deze feiten beoordelen of een concreet aanknopingspunt bestaat en of een voor een overdracht vastgestelde termijn niet is verstreken. De staatssecretaris heeft dus in beginsel de bewijslast om aan te tonen dat aan de vereisten voor de bewaring is voldaan.

4.1. Uit de op de zaak betrekking hebbende stukken volgt dat de staatssecretaris de bewaring krachtens artikel 59a van de Vw 2000 op 18 januari 2021 heeft opgeheven. Op die dag is de staatssecretaris namelijk gebleken dat de vreemdeling op 25 september 2019 met onbekende bestemming is vertrokken en dat de in zijn geval toepasselijke, in artikel 29, tweede lid, van de Dublinverordening vastgestelde, termijn van 18 maanden voor overdracht bij onderduiken op 23 oktober 2020 is verstreken. Op grond van deze twee relevante feiten was een overdracht niet mogelijk.

Uit het besluit van 16 januari 2021 volgt dat de staatssecretaris een onderzoek naar de relevante feiten heeft verricht. Als de staatssecretaris op 16 januari 2021 dat onderzoek zorgvuldig had verricht, had hij op die dag al kunnen en behoren te weten wat hij op 18 januari 2021 te weten is gekomen. Anders dan de rechtbank heeft overwogen is daarom niet van belang dat de vreemdeling tijdens het gehoor voorafgaand aan de bewaring niet naar voren heeft gebracht dat hij heeft ondergedoken gezeten om zo de termijn van overdracht te laten verstrijken.

4.2. De vreemdeling klaagt daarom terecht dat de rechtbank niet heeft onderkend dat de staatssecretaris de vreemdeling op een onjuiste wettelijke grondslag in bewaring heeft gesteld, omdat deze bewaring van aanvang af geen toereikende feitelijke grondslag heeft. Uit de voor de bewaring relevante feiten volgt immers dat de staatssecretaris niet kon oordelen dat de toepasselijke termijn voor een overdracht niet is verstreken. De staatssecretaris heeft niet aan de op hem rustende bewijslast voldaan.

Hieruit volgt dat rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat op 16 januari 2021 een concreet aanknopingspunt voor overdracht op grond van de Dublinverordening bestond en dat de staatssecretaris de vreemdeling op de juiste wettelijke grondslag in bewaring heeft gesteld.

[ECLI:NL:RVS:2021:944](#)

[Naar inhoudsopgave](#)